

dintr-un capriciu, ci pentru că dorește să-și pedepsească eroul, care, în „prima” viață — ca actor de mîna a treia în mult rîvnita cetate a Hollywood-ului —, a fost un cuceritor fără scumpule, recunoscîndu-și victimele din rîndul actrițelor, soțiilor, logodnicilor și iubitelor colegilor și amicilor săi. Charlie al lui Axelrod e mîndru de viața sa trăită la întîmplare, e mîndru de „directa lui de dreapta”, e mîndru de faptul că-l cunoaște pe Shakespeare numai din auzite. Toate acestea trebuie pedepsite. Pedepsa e neașteptat de crudă, eroul e reînviat într-un trup străin și — nemaipomenit sadism — acesta e un trup de femeie. În noua situație, e pus la grea încercare: trebuie să sufere și să se teamă, trebuie să învețe ce e adevărata dragoste și ce e generozitatea. De la convenția acestei „reîncarnări”, un lanț de situații comice, deoarece Charlie nu mai e, și totuși continuă să fie el însuși. Regia (George Rafael) a asigurat succesul spectacolului printr-o distribuție ce a servit mult un text ce cochetează uneori cu satira, rămînd totuși în limitele comediei ușoare, dar care cîștigă printr-o interpretare ce depășește calificativul corect.

E evident că piesa — prin însăși construcția ei — trăiește în deosebi prin personajul principal Charlie; dacă regizorul parizian François Périer a avut șansa de a o putea distribui în dificilul rol pe Nicole Courcel, regizorul George Rafael a avut șansa de a o putea distribui pe Lăliana Tomescu, care ne-a oferit un adevărat recital autoricesc; actrița a fost secundată de Dorin Varga, căruia rolul i-a convenit de minune.

Scenografia semnată de Giulio Tincu a creat o atmosferă plăcută, acțiunea desfășurîndu-se într-un living-room din al cărui mobilier nu lipsesc barul și pick-up-ul.

În ansamblu, spectacolul este o comedie ușoară, fără mari pretenții.

Irina Toma

Teatrul Evreiesc de Stat

VRĂJITOAREA

de Avram Goldfaden

A trecut un veac de cînd a fost scrisă, în România, de către părintele teatrului în limba idiș, Avram Goldfaden, opera *Urăjitoarea*. Reluarea ei se integrează în procesul valorificării moderne a unor opere mai vechi ale culturii evreiești; T.E.S. susține de mulți ani o asemenea acțiune, încercînd diferite soluții pentru a depăși limitele fișteți ale viziunii unuia sau altuia dintre autori, ale unor intrigi și subiecte desuete, ale unor soluții naive, dictate de mentalitatea vremii în care au fost scrise. E ușor de presupus că, montată așa cum era, versiunea originală a *Urăjitoarei* ar fi sfîrșit zimbete condescendente și cine știe, poate chiar și reproșuri. Pe cine ar fi interesat

azi, cu tot respectul datorat tradiției și clasicului Goldfaden, libretul desuet, povestea naiv-melodramatică a orfanei Mira, terorizată de mama vitregă și de amantul acesteia, apoi vindută turcilor și răscumpărată dintr-o casă de pierzanie de logodnicul ei Marcus, poveste încheiată fioros (cu cei răi arși de vii în podul unei circiumioare), cu o morală directă și adevărată, dar — vai! — tot atît de înduioșător de naiv exprimată: „cine sapă groapa altuia, cade singur în ea” (cine crede în vrăji, e aspru pedepsit).

Încrezători în timidă țintă satirică a *Urăjitoarei* — ideea „luptei cu superstițiile” — creatorii spectacolului au încercat un transplant binefăcător într-un alt gen, „musical-cabaret”. Dacă n-au existat semne de respingere, aceasta se datorește faptului că nu s-a săvîrșit greșeala unei modernizări forțate, a unor abateri și îngroșări vulgarizatoare. Păstrînd finul inocentelor întîmplări, autorul noii versiuni scenice, George Teodorescu, și ceilalți realizatori, au privit detașat, cu îngăduitoare ironie, victimele moravurilor și credințelor absurde de altădată. Folosită ca suport al unei improvizații teatrale, desinestătătoare, anemica și naiva intrigă a *Urăjitoarei* a fost „reanimată” cu o sumedenie de numere comice, muzical-coreografice moderne. Libertățile pe care și le-a îngăduit echipa față de tratarea tradițională a eroilor — (Mira, îmbrăcată în pantaloni strîmți, își consumă tristul destin, dansînd tot timpul cu patimă twist, cha-cha-cha, shake —, peticul ei logodnic, Marcus, într-o sfîșietoare deznădejde, se urcă pe pereți în ritm de jazz; celebra vrăjitoare baba Lacke — un bărbat cu alură mefistofelică, îmbrăcat în frac — își așază din cînd în cînd pe cap o perucă din fișii colorate de hîrtie și o pelerină neagră și bate step), evoluțiile clovnești, mulțimea momentelor comice, parodice, construite cu fantezie și măsură au determinat apariția unui agreabil divertisment. Remarcabilă, concepția unitară a spectacolului. Nervul și sufletul întregii reprezentații e muzica (aranjamentul muzical realizat din expresive și originale partituri de jazz îi aparține lui Eugen Koffler; totodată prezent în scenă, la pian, el acompaniază interpretii, care, la rîndul lor, se integrează cu admirabilă credință și dăruire efortului de improvizație). Am reținut în mod deosebit pe Beatrice Abramovici, în rolul Mirei; interpreta a dezvoltat însușiri multilaterale de cîntărează, dansatoare și sensibilă actriță dramatică.

Se mai cuvine relevat jocul lui Leonie Waldmann Eliad, al lui Monu Grün, Mihaela Kreutzer, Carol Marcovici, Rudy Rosenfeld, Bebe Bercovici, Ruhale Heller Shapira, Adrian Lupu, Samy Godrich și al altora, care nu s-au menajat pentru a da personajelor lor nuanțele pe care spectacolul le impunea.

Valeria Ducea